

## **Rutine for behandling av søknad om et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud i Bærum kommune, jf. barnehageloven § 37**

### **Innledning**

Rutinen beskriver hvordan søknader om et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud behandles i Bærum kommune. Rutinen gir nærmere føringer for hva som skal legges til grunn i vurderingen av om barnet har rett til et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud og saksgangen ved en søknad.

Den individuelle retten til et tilrettelagt barnehagetilbud er forbeholdt barn med nedsatt funksjonsevne og forutsetter at barnet har behov for en særlig tilrettelegging for å kunne nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje med de andre barna i barnehagen. Retten skal ivareta det enkelte barns særlige behov, og er ikke ment som en generell styrkningsressurs til barnehagen. I den grad barnet har vansker som ikke kan knyttes til nedsatt funksjonsevne, må barnets behov ivaretas gjennom det ordinære tilbudet og/eller spesialpedagogisk hjelp.

### **Regler om et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud,**

Vilkåret for å ha rett til et egnet tilrettelagt barnehagetilbud er tilretteleggingsbehov på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Det følger av barnehageloven § 37 at:

*Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.*

*Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.*

Det følger av FNs barnekonvensjon art. 3 nr. 1 at:

*Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Forpliktelsen fremgår videre av Grunnloven § 104 om barns rettigheter. Det innebærer at kommunens forvaltningspraksis må samsvare med Grunnloven.*

Kommunens tilretteleggingsplikt etter barnehageloven gjelder tiltak som er nødvendige for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehageplassen. Kommunens tilretteleggingsplikt innebærer ikke at kommunen må finansiere tilretteleggingen som den enkelte barnehage er pålagt som følge av krav i barnehageloven eller annet regelverk (f.eks. logoped, fysioterapi, bassengtrening, ordinært tilbud, spes.ped).

For å ha rett til tilrettelegging etter § 37 må barnets funksjonsnedsettelse være av en slik art at det kreves tilrettelegging utover det som er innenfor barnehageeiers plikt.

### **Hvem har rett til et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud?**

Barn med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til et tilrettelagt barnehagetilbud etter § 37. Forhold som en ser på som innenfor normalvariasjonen i småbarnsalderen vil falle utenfor.

Barn med nedsatt funksjonsevne er en sammensatt gruppe. I forarbeidene til barnehageloven § 37 har departementet sagt følgende om innholdet i begrepet "nedsatt funksjonsevne":

*«Nedsatt funksjonsevne trenger ikke i seg selv å utgjøre en funksjonshemming. En sosial, relasjonell forståelse er lagt til grunn for begrepet funksjonshemming. Dette innebærer at funksjonshemming oppstår når det foreligger et gap mellom individets forutsetninger og omgivelsenes utforming eller krav til funksjon.»* Videre er det uttalt at nedsatt funksjonsevne er definert som *«tap av, skade på eller avvik i en av kroppens psykologiske, fysiologiske eller biologiske funksjoner»*.

Selv om begrepet nedsatt funksjonsevne skal forstås vidt, er det lagt til grunn i forarbeidene til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven at tilretteleggingsbehovet må være av en viss varighet og styrke for at den skal kunne begrunne et krav om individuell tilrettelegging (Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) s. 180).

Noen eksempler på hva som vil omfattes er nedsatt syn eller hørsel, nedsatt bevegelsesfunksjon, hjertesykdommer, lungesykdommer og diagnoser innenfor autismespekteret. Nedsatt kognitiv funksjonsevne, som innebærer redusert evne til mentale prosesser som språk, hukommelse, informasjonsbearbeidelse, problemløsning og ervervelse av kunnskap og erfaringer, er også omfattet (Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) s. 91).

Nedsatt funksjonsevne trenger ikke å utgjøre en funksjonshemming og ikke alle barn med nedsatt funksjonsevne vil automatisk ha rett eller behov for særskilt tilrettelegging. Funksjonshemming er noe som oppstår når det foreligger et gap mellom barnets forutsetninger og omgivelsens utforming og krav. Barnets behov for tilrettelegging må derfor vurderes opp mot tilbudet i den konkrete barnehagen som barnet har barnehageplass i. Barnehager kan ha ulik utforming og bemanning, og i noen barnehager vil et barn som generelt har nedsatt funksjonsevne likevel kunne nyttiggjøre seg av tilbudet på lik linje som andre barn fordi det ordinære tilbudet utformes slik at behovet blir møtt.

### **Skillet mellom individuell tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp**

Om et barn har behov for individuell tilrettelegging av barnehagetilbudet eller spesialpedagogisk hjelp, eller begge deler, må vurderes konkret i hver enkelt sak.

- Formålet med spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven § 31 er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring av for eksempel språklige og sosiale ferdigheter. Spesialpedagogisk hjelp gis med bakgrunn i sakkyndig vurdering fra PPT.
- Målsettingen med individuell tilrettelegging etter barnehageloven § 37 er ikke en endring eller utvikling hos barnet, men å tilpasse omgivelsene til barnet slik at barnet kan bruke barnehageplassen sin.

### **Hva er barnehageeiers ansvar og hva er kommunens ansvar?**

Både barnehageeier og kommunen har et ansvar for å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne.

#### Barnehageeiers ansvar:

Barnehagen skal tilpasse tilbudet ut fra blant annet barnets funksjonsnivå. Det følger av barnehageloven § 2 tredje ledd.

Rammeplanen sier at barnehagen skal *«sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet inkluderende og likeverdige tilbud»*. Videre sier rammeplanen at barnehagen *«skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for*

*ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling».*

Barnehageeier har dermed et selvstendig ansvar for at også barn med nedsatt funksjonsevne får et barnehagetilbud som er i tråd med loven. Men ansvaret til barnehageeier er avgrenset til hva barnehagen kan gjøre innenfor det ordinære barnehagetilbudet.

#### Kommunens ansvar:

Kommunens plikt til å tilrettelegge barnehagetilbudet gjelder der hvor tilretteleggingsbehovet er større enn det som barnehageeier kan gjøre innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Kommunen må vurdere om barnehagens samlede kompetanse, bemanning, fysiske utforming osv. er tilstrekkelig til å gi barnet et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud som er i samsvar med barnehageloven og rammeplanen. Kommunen må gjøre en konkret og individuell vurdering av barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov, og hvordan barnehagetilbudet kan tilrettelegges for å avhjelpe barnets behov.

#### **Søknad om individuell tilrettelegging**

Ved søknad om individuell tilrettelegging må det kunne dokumenteres at barnet har nedsatt funksjonsevne, og beskrive behovene barnet har for tilrettelegging. Dokumentasjon kan være erklæring fra lege og uttalelser fra helsepersonell som har gjennomført utredning eller kartlegging, rapporter og/eller sakkyndig vurdering fra PPT.

I tillegg skal barnehagen i søknaden uttale seg om hvilke barrierer barnet møter i barnehagen som hindrer at barnet kan bruke barnehageplassen sin på lik linje som andre barn. Det skal også beskrives hvilke behov de mener barnet har for tilrettelegging og om hva som allerede er forsøkt gjort for barnet innenfor det ordinære tilbudet.

For å kunne vurdere barnets funksjonsevne i den enkelte sak må kommunen innhente tilstrekkelig dokumentasjon, og søknadsskjema for søknad om individuell tilrettelegging etter barnehageloven § 37 tar utgangspunkt i de områdene kommunen må vurdere ved behandling av en søknad.

I vurderingen av om barnet har rett på et tilrettelagt tilbud legges det vekt på:

- om barnet har en dokumentert funksjonsnedsettelse og om nedsettelsen er av en viss varighet og omfang,
- om funksjonsnedsettelsen medfører at barnet ikke får utbytte av barnehagetilbudet på lik linje med andre barn,
- om barnets vansker kan avhjelpes ved at de ordinære omgivelsene og det ordinære tilbudet utformes på en måte som gjør at tilbudet kan brukes av alle på en likeverdig måte,
- om barnet har vedtak om spesialpedagogisk hjelp,
- om barnets vansker er knyttet til formålet med spesialpedagogisk hjelp jf. barnehageloven § 31 annet ledd.

Ved søknad om et individuelt tilrettelagt barnehage tilbud for barn med nedsatt funksjonsevne benyttes elektronisk skjema på Bærum kommune sine nettsider.

1. Barnehagen starter søknadsprosessen ved å fylle ut elektronisk skjema og legger ved aktuell dokumentasjon og sender skjema videre til foresatte.
2. Foresatte fyller ut sin del av skjema, samtykker til informasjonen barnehagen har gitt, og at barnehagekontoret eventuelt kan ta kontakt med andre instanser, samt laster opp nødvendig dokumentasjon.
3. Foresatte sender deretter skjema elektronisk til barnehagekontoret.

**Søknadsskjema finner du ved å gå inn her**

### **Saksgang i saker om et individuelt tilrettelagt barnehage tilbud jf barnehageloven § 37**

| <b>Aktivitet</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Ansvar</b>                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| <p><b>Ved undring eller bekymring for et barn:</b></p> <p>Barnehagen/avdeling/basen observerer og kartlegger barnets behov eller vansker.</p> <p>På bakgrunn av kartlegginger og observasjoner settes det inn tiltak.</p> <p>Tiltak igangsettes, gjennomføres og evalueres.</p> <p>Tiltak som omfatter enkeltbarn settes i gang i samarbeid med foresatte.</p> <p>Hvis barnets behov vurderes til å være større enn det som kan ivaretas innenfor det ordinære barnehage tilbudet kan videre saksgang være en av disse:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Saken meldes til ressursteam (dersom barnehagen har det)</li><li>• Det sendes henvendelse til Kompetanseteam barnehage</li><li>• Det sendes henvendelse til Adferdsteam</li></ul> <p>Hvis sak ikke løses:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Barnehagen kontakter PPT for konsultasjon på telefon eller e-post</li></ul> <p>Eller hvis barnet har nedsatt funksjonsevne:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Barnehagen kontakter Barnehagekontoret v/Team 37 for å avtale konsultasjon via Teams</li></ul> | <p><b>Barnehage i samarbeid med foresatte</b></p> |
| <p><b>Ved søknad om nedsatt funksjonsevne etter barnehageloven § 37</b></p> <p>Barnehagen fyller ut elektronisk søknadsskjema, sender videre til foresatte for utfylling og samtykke. Foresatte sender inn skjema til barnehagekontoret.</p> <p><b>For at det skal fattes vedtak før barnehagestart i august, må søknad være sendt inn innen 1. april.</b></p> <p>Barnehagekontoret kan ved enkelte anledninger gi en annen frist.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p><b>Barnehage og foresatte</b></p>              |
| <p><b>Behandling av søknad</b></p> <p>Barnehagekontoret fatter vedtak om innvilgelse eller avslag på søknad om tilrettelegging.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p><b>Barnehagekontoret v/Myndighetsteam</b></p>  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| <p>Barnehagekontoret innhenter ytterligere opplysninger dersom dette er nødvendig.</p> <p>Hvis det ikke kan fattes vedtak innen fire uker fra mottatt søknad, sendes midlertidig svar til foreldre og barnehage.</p>                                                                                                        |                                      |
| <p><b>Plan for tilrettelegging for barn med vedtak etter barnehageloven § 37</b></p> <p>En måned etter vedtakets oppstart fylles ut "Plan for tilrettelegging for barn med vedtak etter barnehageloven § 37. Planen oppbevares i barnehagen, med kopi til foreldre og sendes til Barnehagekontoret</p>                      | <p><b>Barnehage og foresatte</b></p> |
| <p><b>Klagefrist</b></p> <p>Foreldre har tre ukers klagefrist på vedtaket.</p> <p>En eventuell klage sendes digitalt ved å benytte følgende lenke:<br/> <a href="https://skjema.baerum.kommune.no/dialogue/BK723/">https://skjema.baerum.kommune.no/dialogue/BK723/</a></p>                                                 | <p><b>Foresatte</b></p>              |
| <p><b>Behandling av en eventuell klage</b></p> <p>Barnehagekontoret behandler mottatt klage og klagen kan tas til følge, tas delvis til følge eller ikke tas til følge.</p> <p>Hvis klagen tas delvis til følge eller ikke tas til følge, sendes den videre til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.</p> | <p><b>Barnehagekontoret</b></p>      |